

I gang igen

efter længerevarende sygdom

5. udgave

I gang igen efter længerevarende sygdom

Pjecen er udgivet med økonomisk støtte fra:

Det Lokale Beskæftigelsesråd i Viborg

Pjecen er redigeret af:

Hugo Knudsen, Socialrådgiver, Soc.D.

Arbejdsmedicinsk Klinik

Regionshospitalet Herning,

Gl. Landevej 61, 7400 Herning

Pjecen kan rekvireres på:

tlf. nr. 99 27 24 70

fax. nr. 99 27 24 67

E-mail hugo.knudsen@vest.rm.dk

Internetudgave:

www.amkherning.dk - Patientinformation - Socialrådgiversamtale

www.armoni.dk - Patientinformation

Layout og tryk:

Rounborgs Grafiske Hus, Holstebro

5. udgave, januar 2010

Formål

Formålet med denne pjece er at give dig en kortfattet oversigt over dine muligheder på arbejdsmarkedet, fx

- når du skal i gang igen efter både kortere og længerevarende sygemelding
- når du af helbredsårsager må opgive nogle af dine hidtidige arbejdsfunktioner
- når du af helbredsårsager må opgive fortsat arbejde på din hidtidige arbejdsplads
- når du af helbredsårsager må opgive fortsat arbejde inden for dit hidtidige fag

Efter en sygeperiode kan du forsøge at afklare dine muligheder for at vende tilbage til arbejdsmarkedet i den rækkefølge, der er beskrevet her. Målet er, at du kommer tilbage til en situation, hvor du kan forsørge dig selv. Dvs. at du tjener en

almindelig løn uden behov for løntilskud. Hvis det viser sig, at det ikke bliver muligt i fuldt omfang, skal det tilstræbes, at du i så stort omfang som muligt kommer til at forsørge dig selv.

Der kan være forskellige løsningsmuligheder og forskellige samarbejdspartnere, fx

- at du selv finder frem til en løsning
- at du finder en løsning i samarbejde med din arbejdsplads
- at du finder en løsning i samarbejde med din fagforening, din A-kasse og Jobcentret
- at du finder en løsning i samarbejde med din kommunes jobcenter
- at du finder en løsning i samarbejde med flere af parterne

1. Muligheder mens du er sygemeldt

Uarbejdsdygtighed

Retten til sygedagpenge afhænger af, om du opfylder sygedagpengelovens krav til beskæftigelse forud for sygemeldingen, og om du er uarbejdsdygtig på grund af din egen sygdom.

Hvis du ikke selv raskmelder dig, bliver det vurderet af din kommunes jobcenter, hvor længe du kan anses for at være uarbejdsdygtig. Det sker på grundlag af en samlet vurdering af sygdommen og dens indvirkning på din arbejdsevne. Det er Jobcentret, der træffer beslutninger i din sygedagpengesag, bl.a. på baggrund af indhentede lægelige oplysninger om dit behandlingsforløb og samtalerne med dig. I forbindelse med den første samtale med dig tager Jobcentret kontakt til arbejdspladsen for at drøfte muligheder for, at du helt eller delvist kan vende tilbage til arbejdspladsen.

Hvis Jobcentret træffer beslutning om at stoppe udbetaling af sygedagpenge, så har du krav på en skriftlig afgørelse med begrundelse, henvisning til benyttede retsregler og skøn, en redegørelse for sagens faktiske omstændigheder og om dine ankemuligheder.

Sygedagpengeopfølgning

Målsætningen med sygedagpengeopfølgning er:

- At sikre, at du kan fastholdes i arbejde og undgår at blive udstødt af arbejdsmarkedet.
- At sikre, at din sygefraværperiode bliver så kort som muligt.

Når du har været sygemeldt i 21 dage ophører arbejdsgiverperioden, og der bliver oprettet en dagpengesag i din kommune, når de har modtaget dagpengeskemaet fra dig eller din arbejdsgiver. Det sker også, hvis du får løn under sygdom fra din arbejdsgiver, for så får arbejdsgiveren sygedagpengerefusion fra kommunen.

Kommunen sender et oplysningskema, som du skal udfylde og aflevere rettidigt. Efter en samtale med din sagsbehandler bliver du indplaceret i én af tre opfølgningskategorier:

1. Sager, hvor tilbagevenden til arbejdsmarkedet er umiddelbart forestående.
2. Sager med risiko for langvarigt sygeforløb og/eller risiko i forhold til arbejdsevnen.
3. Sager, hvor lidelsen eller sygdommen medfører et længerevarende sygeforløb.

Senest 8 uger efter første sygedag skal en sagsbehandler fra din kommune drøfte med dig, hvordan og hvornår du kan vende tilbage til dit arbejde, og hvilken hjælp du eventuelt har behov for. Det kaldes sygedagpengeopfølgning.

Derefter skal der i kategori 2-sager følges op mindst hver 4. uge.

I kategori 1-sager og i kategori 3-sager skal der følges op inden 3 måneder regnet fra 1. fraværsdag og derefter mindst hver 3. måned.

Din sagsbehandler skal følge med i resultaterne af de helbredsundersøgelser og den behandling, som du deltager i, og I skal i fællesskab drøfte, hvad der skal til, for at du kan komme tilbage i arbejde. Det er vigtigt, at du aktivt går ind i overvejelser om og planlægning af, hvad der skal sættes i værk, for det giver dig mere medindflydelse på resultatet, hvis det er dine forslag, der skal tages stilling til.

Varighedsbegrænsning

Sygedagpengene ophører, når der er udbetalt sygedagpenge eller løn under sygdom for mere end 52 uger i de forudgående 18 måneder. Der er dog mulighed for at forlænge perioden med sygedagpenge som følge af:

- At det på det foreliggende grundlag anses for overvejende sandsynligt, at der kan iværksæt-

tes en revalidering, herunder virksomhedspraktik, der kan føre til, at du kan vende tilbage til det almindelige arbejdsmarked.

- At det anses for nødvendigt at gennemføre virksomhedspraktik eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge din arbejdsevne. Så kan sygedagpengeperioden forlænges i op til 26 uger. (Ændret til 39 uger pr. 1. april 2010).
- At du er under eller venter på lægebehandling, og du efter en lægelig vurdering skønnes at ville kunne genoptage erhvervsmæssig beskæftigelse inden for 2 gange 52 uger regnet fra varighedsbegrænsningens indtræden. Der ses bort fra den periode, hvor du venter på behandling på et offentligt sygehus.
- At du ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår og dermed ikke kan vende tilbage til det almindelige arbejdsmarked, men det endnu ikke er endeligt afklaret, om du vil være berettiget til et fleksjob eller til førtidspension. Sygedagpengeperioden kan så forlænges i op til 26 uger.
- At du har en livstruende sygdom, hvor de lægelige behandlingsmuligheder anses for udtømte.
- At der er rejst en arbejdsskadesag, hvor der endnu ikke er truffet første afgørelse om anerkendelse og erstatning for tab af erhvervsevne, hvis du fortsat er hel eller delvis uarbejdsdygtig som følge af arbejdsskaden.
- At der er påbegyndt en sag om førtidspension.

Handlemuligheder

Mens du fortsat er sygemeldt og modtager sygedagpenge, kan du efter aftale med din sagsbehandler på Jobcentret:

- Komme i arbejde på deltid i en startperiode og med henblik på over en kort periode gradvist at komme op på dit hidtidige timetal. Det benyttes mest, hvis du kan vende tilbage til dit hidtidige job.
- Komme i virksomhedspraktik, en arbejdsprøvnin g på en privat eller offentlig arbejdsplads. Det må vurderes individuelt, hvor lang en periode, der skal til for at komme frem til en afklaring af, om du kan magte det pågældende arbejde, f.eks. 3 måneder. Det benyttes mest, hvis du ikke kan vende tilbage til dit hidtidige job, men har behov for at prøve et nyt arbejdsområde.
- Deltage som aktiv sygemeldt i forskellige former for aktivering med min. 10 timers fremmøde pr. uge.
- Deltage i korte vejlednings- og afklaringsforløb, f.eks. kursus for sygemeldte. Du skal henvises gennem din sagsbehandler, der kan fortælle dig om, hvilke muligheder, der er i din kommune.

Sygesamtale på din arbejdsplads

Senest 4 uger efter din første sygedag skal din arbejdsgiver indkalde dig til en sygesamtale for at drøfte med dig, hvordan og hvornår du kan

vende tilbage til dit arbejde. Arbejdsgiveren skal videregive oplysninger om samtalen til Jobcentret.

Fastholdelsesplan

Hvis din sygeperiode forventes at blive af mere end 8 ugers varighed, kan du når som helst i sygeforløbet anmode din arbejdsgiver om, at I sammen udarbejder en fastholdelsesplan. Arbejdsgiveren kan dog afslå det.

Planen skal beskrive, hvordan du hurtigst muligt kan vende helt eller delvist tilbage til arbejdspladsen. Derefter skal du tage planen med til den næste opfølgningssamtale i Jobcentret.

Mulighedserklæring

Ved at benytte en mulighedserklæring kan du sammen med din arbejdsgiver komme i dialog med din praktiserende læge om at finde frem til en løsning.

I en mulighedserklæring skal du sammen med din arbejdsgiver beskrive et fælles forslag til, hvornår og med hvilke arbejdsfunktioner du kan vende tilbage til din arbejdsplads. Der skal også beskrives funktionsnedsættelse, påvirkede jobfunktioner og evt. aftalte skåneinitiativer. Derefter beskriver den praktiserende læge sin lægefaglige vurdering af udspillet, lægelige forslag til skåneinitiativer samt forventet varighed af helt eller delvis fravær. Herefter bliver der en opfølgende sygesamtale på virksomheden om iværksættelse af forslaget. Du kan så medbringe en kopi af mulighedserklæ-

ringen til den førstkomende opfølgningssamtale i Jobcentret.

Rundbordssamtale

I komplicerede sager kan løsningsmuligheder evt. drøftes med dig på et samlet møde, hvor kommunen, din arbejdsplads, din fagforening og din læge kan deltage. Det kaldes en rundbordssamtale. Formålet er, at alle parter går sammen om at finde en løsning.

Hvis du er ansat i regionen

Region Midtjylland fastholder i videst muligt omfang ansatte, som får en nedsat eller ændret arbejdsevne. Der kan være tale om arbejdsfastholdelse på den aktuelle arbejdsplads eller på en anden af regionens arbejdspladser. Til at understøtte denne målsætning har regionen tilknyttet konsulenter, der tilbyder rådgivning, vejledning og koordinering til interne og eksterne samarbejdspartnere på såvel et generelt plan som i enkeltssager. Se: www.rm.dk/via12682.html

Hvis du er ansat i kommunen

For kommunalt ansatte med en nedsat eller ændret arbejdsevne kan der være hjælp at hente i de personalepolitiske retningslinjer, som kommunen typisk har formuleret, bl.a. om arbejdsfastholdelse. Også her kan det være hensigtsmæssigt for dig, at din tillidsrepræsentant eller en konsulent fra din fagforening deltager i forhandlingerne for at sikre den bedst mulige løsning.

Sygesamtale i din A-kasse

Hvis du er sygemeldt som forsikret ledig, så er det din A-kasse, der skal indkalde dig til sygesamtale senest 4 uger efter første sygedag for at drøfte med dig, hvornår du igen kan stå aktivt til rådighed for arbejdsmarkedet. Du er forpligtet til at deltage i samtalen, og A-kassen skal videregive oplysninger om samtalen til Jobcentret.

2. Forebyggelses- og kompensationsmuligheder

Under din sygemelding eller når du kommer tilbage på din arbejdsplads efter endt sygemelding, kan du drøfte med din sikkerhedsrepræsentant, din lokale leder og din tillidsmand, om du har behov for andre former for hjælp.

Er der behov for at forebygge, at dine helbredsproblemer kommer igen, så kan du gennem din praktiserende læge henvises til Arbejdsmedicinsk Klinik. Her kan det blive undersøgt, om din sygdom skyldes dit arbejde eller forværres af dit arbejde, og om du har behov for ændringer i dit arbejdsmiljø.

Har du behov for en kompenserende ordning, så du på trods af en funktionsnedsættelse kan få samme mulighed for at udøve dit erhverv som andre, så kan du og din arbejdsgiver rette henvendelse til Jobcentret, så der bl.a. kan tages stilling til, om du i dit arbejde har behov for:

- **Mentorordning**

Hvis du skal introduceres til eller oplæres i en ny arbejdsfunktion og har behov for hjælp, der ligger ud over, hvad arbejdsgiveren normalt varetager, så kan du og din arbejdsgiver på Jobcentret søge dækning af lønomkostninger til den medarbejder, der varetager denne hjælp. Ordningen kan også benyttes under forsøg på at vende tilbage til arbejde efter en sygdomsperiode. Hjælperen kaldes en mentor.

- **Personlig assistance**

Hvis du er handicappet eller har en alvorlig nedsat funktionsevne og derfor ikke kan klare en bestemt del af dit arbejde, så kan du og din arbejdsgiver søge Jobcentrets handicapkonsulent om økonomisk tilskud til at ansætte en medarbejder, der kan klare disse arbejdsopgaver.

- **Hjælpe midler**

Hvis du som følge af en funktionsnedsættelse har behov for speciel indretning af arbejdspladsen eller specielle arbejdsredskaber, der ligger ud over, hvad arbejdsgiveren stiller til rådighed, så kan Jobcentret tage stilling til, om hjælpemidlet kan bevilges, enten som udlån eller som tilskud til anskaffelse.

- **§56-aftale**

Hvis din sygdomsrisiko er væsentligt forøget på grund af en langvarig eller kronisk lidelse, så kan du og din arbejdsgiver rette henvendelse til dit Jobcenter om bevilling af en §56-aftale. Aftalen medfører, at kommunen afholder udgiften til sygedagpenge i stedet for din arbejdsgiver, når du har sygefravær på grund af den lidelse, der er baggrund for aftalen.

3. Almindelig omplacering på din arbejdsplads

Det kan i forbindelse med genoptagelse af arbejdet vise sig, at du har nogle enkelte skånehensyn. Du kan, eventuelt med hjælp fra din tillidsrepræsentant og sikkerhedsrepræsentant, drøfte muligheden med din arbejdsgiver for en

almindelig omplacering til et andet arbejde på virksomheden, hvor dit behov for skånehensyn kan blive tilgodeset. Ansættelsen er fortsat på almindelige løn- og arbejdsvilkår, og du bevarer dine almindelige rettigheder i A-kassen.

4. Aftalebaseret skånejob

Er din arbejdsevne nedsat på grund af alder, sygdom eller tilskadekomst, kan du drøfte muligheden med din arbejdsgiver og din fagforening for et aftalebaseret skånejob. Det kan ske efter overenskomstens sociale kapitel, fx Industriens Overenskomst, § 31 og Industriens Funktionæroverenskomst, § 7. eller efter KTO's rammeaftale om Det Sociale Kapitel.

Job på særlige vilkår

I overenskomstens sociale kapitel er der beskrevet muligheder for midlertidigt eller varigt at indgå lokale aftaler om job på særlige vilkår.

Et aftalebaseret skånejob handler om på den enkelte arbejdsplads at forhandle sig frem til en aftale mellem medarbejder og virksomhed.

Det kan derfor være hensigtsmæssigt for dig, at din tillidsrepræsentant eller en konsulent fra

din fagforening deltager i forhandlingerne for at sikre den bedste løsning inden for rammerne af overenskomsten.

Et aftalebaseret skånejob vil for dig betyde,

- at der tages udgangspunkt i, at dit arbejde skal tilrettelægges ud fra dine konkrete skånehensyn
- at du fortsat er ansat på almindelige vilkår; men der kan aftales arbejdsvilkår, der fraviger bestemmelser i overenskomsten, fx nedsat arbejdstid og/eller lavere løn
- at du bevarer din ret til dagpenge og efterløn

5. Søge andet arbejde

Hvis du kan finde et andet arbejde, som du kan klare på trods af de helbredsgener, du har i dit nuværende arbejde, så må du naturligvis gerne søge det.

Hvis du som sygemeldt søger andet arbejde, så skal det ske i samråd med din sagsbehandler

på Jobcentret, så det kan blive afklaret, om du fortsat er fuldt uarbejdsdygtig, eller om du er ved at være klar til at blive raskmeldt.

Du kan bl.a. se stillingsopslag på Jobcentrets hjemmeside, www.jobnet.dk.

6. Arbejdsløshedsdagpenge

Du kan henvende dig til din A-kasse:

- Hvis du af helbredsårsager har akut behov for at skifte til andet arbejde, og der ikke er mulighed for omplacering på din arbejdsplads.
- Hvis du er blevet fyret under din sygdom.

I sygedagpengeloven er et af formålene, at loven skal understøtte samarbejdet mellem kommuner, virksomheder og andre relevante aktører for at nedbringe og forebygge sygefravær. Hvis din A-kasse ikke har været inddraget i et samarbejde omkring din sygemelding, er det vigtigt, at du drøfter din situation i A-kassen, når du er ved at være klar til raskmelding. Det skal ske,

- før du raskmelder dig
- før kommunen stopper udbetaling af sygedagpenge

Rådighedskravet

A-kassen tager stilling til om du kan få arbejdsløshedsdagpenge.

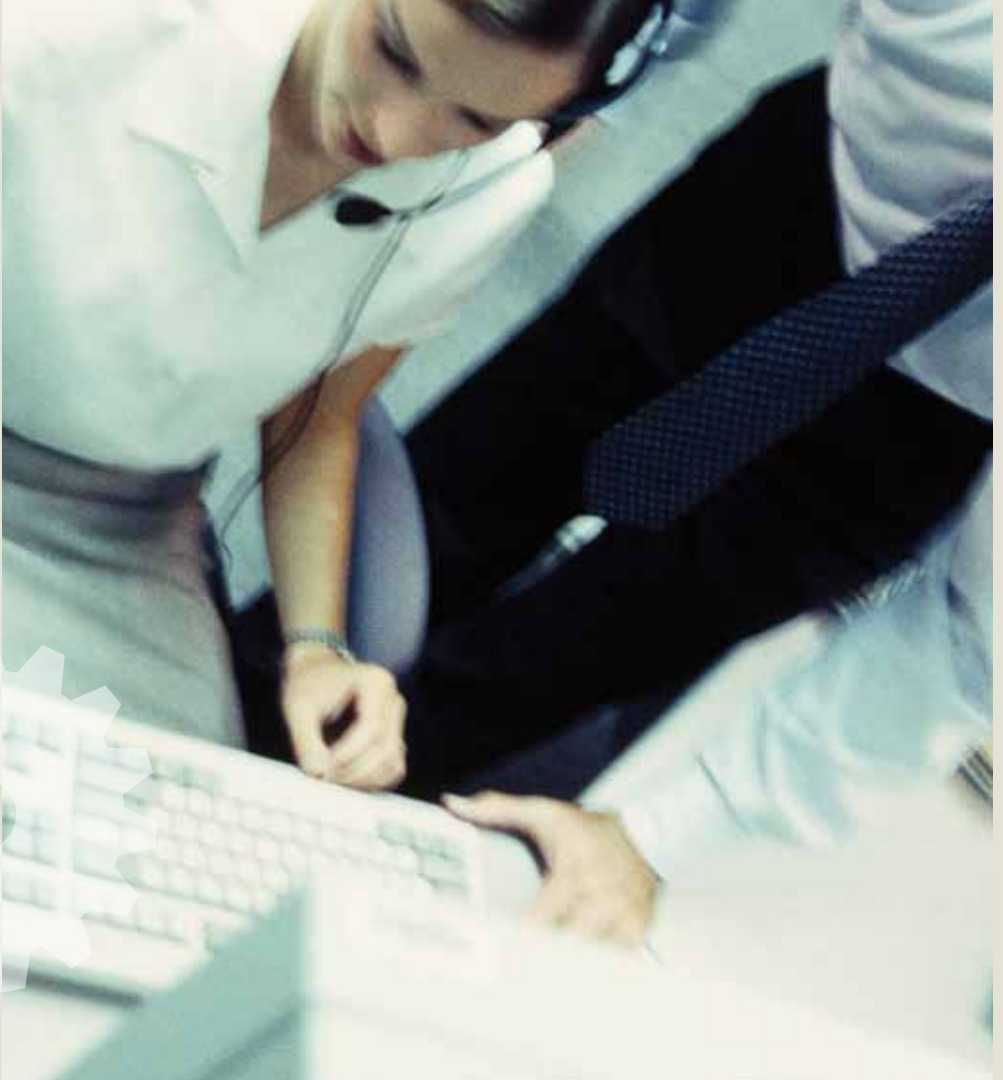
Ofte kan der ske det, at A-kassen vil indhente en lægeattest hos din praktiserende læge. I forbindelse med en aktuell undersøgelse på Arbejdsmedicinsk Klinik kan journalen eventuelt indeholde en kort beskrivelse af, hvilke arbejdsfunktioner du af helbredsmæssige årsager skal undgå. Så kan denne beskrivelse benyttes i A-kassen.

Selv om der kan blive taget hensyn til nogle begrænsninger i din arbejdsevne, skal du kunne påtage dig et ordinært arbejde for at kunne få arbejdsløshedsdagpenge, så du må selv komme med forslag til hvilke jobs, du godt kan varetage på trods af dine begrænsninger.

A-kassen tager derefter stilling til, om du opfylder rådighedskravet i loven om arbejdsløshedsforsikring.

Karantæne

A-kassen kan tage stilling til, om du af helbredsårsager kan opsiges dit arbejde uden at få karantæne. Det forudsætter normalt, at forsøg på omplacering på din arbejdsplads har været forgæves. Derefter melder du dig ledig i A-kassen og søger nyt arbejde uden de belastninger, du ikke kunne klare i dit hidtidige job, så du igen kan arbejde på almindelige lønvilkår. Samtidig tager Jobcentret hensyn til begrænsningerne, så du kan blive friholdt for at komme ud i et arbejde, du ikke kan klare.

7. Andre muligheder i A-kassen og på Jobcentret

Hvis du efter en sygefraværsperiode bliver ledig, skal du henvende dig til Jobcentret i din kommune og melde dig ledig. Du skal ligeledes kontakte din A-kasse for at få afklaret, om du er berettiget til at modtage arbejdsløshedsdagpenge.

Rådighed

For at være berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, skal du stå til rådighed for arbejdsmarkedet, læs evt. Arbejdsdirektoratets pjec "Om at stå til rådighed".

At stå til rådighed betyder:

- at du er aktivt arbejdssøgende.
- at dit CV er tilgængeligt i CV-banken (aktiv) senest 1 mdr. efter 1. ledighedsdag.
- at du tager imod et rimeligt job.
- at du søger de job, som Jobcentret eller din A-kasse pålægger dig at søge.
- at du møder, når dit Jobcenter indkalder dig til samtaler/møder.
- at du får ført dit CV ajour, efter evt. kurser/uddannelser.
- at du giver Jobcentret besked, når du går i arbejde.

Individuelt kontaktføreløb

Jobcentret skal i samarbejde med dig sørge for, at der bliver tilrettelagt og gennemført et individuelt kontaktføreløb, hvor formålet er, at du igen hurtigst muligt opnår ordinær beskæftigelse.

Det er Jobcentret, der har kompetencen til at beslutte:

- Hvilket tilbud du er berettiget til.
- Varighed af tilbud.
- Økonomisk ydelse, mens du deltager i tilbuddet.

Hvis Jobcentret vurderer, at det vil fremme dine muligheder for at opnå arbejde, kan du blive tilbudt aktivering tidligt i ledighedsforløbet i form af:

- Virksomhedspraktik.
- Ansættelse med løntilskud.

Du kan også få mulighed for at deltage i:

- Vejlednings- og afklaringsforløb.
- Korterevarende kurser og uddannelsesforløb.

Jobcentret kan gøre brug af en såkaldt "Anden Aktør" til at hjælpe dig med at opnå et arbejde.

Du har pligt til at tage imod Jobcentrets tilbud i hele din ledighedsperiode, men hvis du er uenig i en afgørelse vedrørende et tilbud, kan du anke afgørelsen til Beskæftigelsesankenævnet.

Voksenlærling

Hvis du er 25 år eller mere, kan du både som ledig og i arbejde drøfte muligheden med konsulenten på Jobcentret for uddannelse som voksenlærling.

ling. Det kan ske inden for områder, hvor der er mangel på arbejdskraft, eller hvor der er gode beskæftigelsesmuligheder. Ordningen sikrer, at du får voksenløn under uddannelsen svarende

til lønnen som ufaglært inden for området, mens virksomheden får et tilskud til lønnen. Du kan se hvilke uddannelser, der er på positivlisten i Region Midtjylland på www.brmidtjylland.dk.

8. Revalidering

Revalidering er en tidsbegrænset indsats med det formål, at du bliver kvalificeret til et nyt arbejdsområde, som du kan klare på trods af dine helbredsgener. Målsætningen er, at du igen kan komme til at tjene dine egne penge i dit nye erhverv.

Arbejdsevne

I sager om revalidering, fleksjob og førtidspension er arbejdsevnen et vigtigt begreb. For at din arbejdsevne kan beskrives, skal din sagsbehandler på Jobcentret i samarbejde med dig udarbejde

en såkaldt resurseprofil. Det er en systematisk beskrivelse af dine styrker og muligheder på en række områder, bl.a. uddannelse, erfaring fra tidligere arbejde og helbred. Formålet er at få skabt et realistisk billede af din arbejdsevne. Resurseprofilen giver dig og din sagsbehandler et grundlag for at finde frem til, hvad det er for en støtte, du har behov for.

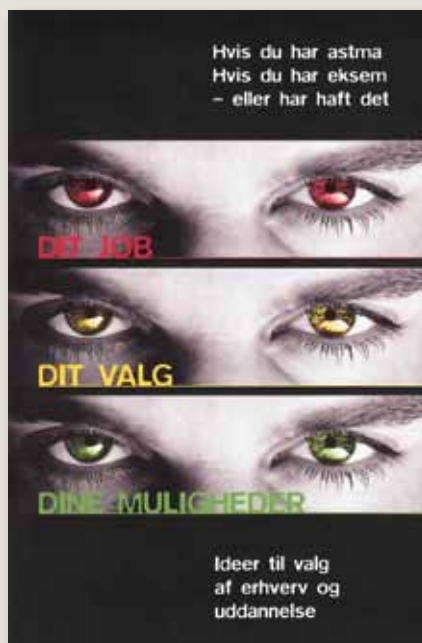
Du kan læse mere om arbejdsevne og resurseprofil på Arbejdsmarkedsstyrelsens hjemmeside, www.minarbejdsevne.dk.

Anerkendelse som revalidend

Du kan drøfte muligheder for revalidering med en sagsbehandler på kommunens jobcenter, fx.

- Hvis du af helbredsårsager er nødt til at forlade dit fag.
- Hvis A-kassen vurderer, at du fejler for meget til, at du kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet, for så kan du ikke få arbejdsløshedsdagpenge.
- Hvis der er andre årsager til, at du får behov for at komme i gang igen gennem en revalidering.

Kommunen tager stilling til, om du af fysiske, psykiske eller sociale årsager kan anerkendes som revalidend.

Revalideringsplan

Der skal også tages stilling til, hvad din revalidering skal indeholde, så du kan komme til at tjene dine egne penge i dit nye erhverv. Det er vigtigt, at du selv gør din indflydelse gældende, når der skal tages stilling til indholdet i din revalideringsplan.

Ved tilrettelæggelse af en revalideringsplan er der følgende hensyn, der skal tilgodeses:

1. Planen skal føre til (forbedrede muligheder for) selvforsørgelse.
2. Planlægningen skal ske i samarbejde med dig.
3. Der skal tages hensyn til eller tages udgangspunkt i dine egne ønsker til fremtidig beskæftigelse.
4. Tilbuddet skal tilpasses dine behov.
5. Tilbudet skal tage udgangspunkt i dine forudsætninger.
6. Beskæftigelsesmålet skal fastlægges under hensyn til arbejdsmarkedets behov.
7. Revalideringen skal tilrettelægges, så beskæftigelsesmålet for jobplanen så vidt muligt bliver rettet mod områder, hvor der er gode eller rigtig gode muligheder for beskæftigelse.
8. Revalideringen skal tilrettelægges, så den kan gennemføres på så kort tid som muligt.

En revalideringsplan kan bestå af en forrevalidering med afklaring som formål og en erhvervs-mæssig revalidering, hvor du gennemfører den optræning eller uddannelse, der skal kvalificere dig til dit kommende arbejde.

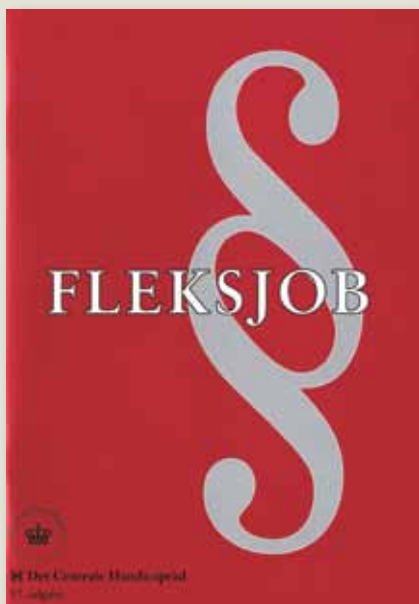
Revalideringsplanen kan bl.a. bestå af:

- Erhvervsafklaring på et revalideringscenter.
- virksomhedspraktik på en privat eller offentlig arbejdsplads.
- Løntilskudsordning på en privat eller offentlig arbejdsplads.
- Fagligt kursusforløb, fx på et AMU-center
- Faglig uddannelse på en privat eller offentlig arbejdsplads.
- Boglig uddannelse på en uddannelsesinstitution.
- Etablering som selvstændig erhvervsdrivende.

9. Fleksjob

Fleksjob er en varig løsning og som oftest, indtil du forlader arbejdsmarkedet.

Fleksjob er et arbejde til en person, hvor begrænsningen i arbejdsevnen ikke kan afhjælpes gennem behandling, og hvor begrænsningen i arbejdsevnen er for stor til, at det er muligt at arbejde på almindelige lønvilkår, og hvor begrænsningen på den anden side ikke er stor nok til, at der umiddelbart kan tilkendes førtidspension. Fleksjob er en ordning for både lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende.

www.clh.dk

Kommunen kan først træffe beslutning om fleksjob, hvis du

- på grund af varige og væsentlige begrænsninger i arbejdsevnen ikke kan opnå eller fastholde et arbejde på normale vilkår, og
- din arbejdsevne er afprøvet og vurderet nedsat med mindst halvdelen, og
- dine muligheder for revalidering til ordinært arbejde er udtømte

Du skal leve op til disse betingelser, medmindre din kommune vurderer, at det er åbenlyst formålsløst at arbejdsprøve under hensyn til alder, tidligere erhvervsforløb og kompetencer samt de lægelige oplysninger om lidelsens art og omfang.

Når kommunen træffer beslutning om, at du opfylder betingelserne for et fleksjob, bliver du visiteret til fleksjob. Derefter overgår du fra sygedagpenge til ledighedsydelse, indtil du starter i dit fleksjob.

Du har ret til tilbud om fleksjob på fuld tid og dermed en fuldtidsløn, med mindre du i dit hidtidige arbejde var på deltid, dvs. at du var beskæftiget under 30 timer om ugen. Hvis du har været i deltidsarbejde, har du ret til fleksjob med det samme timetal som i dit hidtidige arbejde. Du har altid ret til fleksjob på fuld tid og dermed en fuldtidsløn, hvis du er enig eller efterfølgende bliver det.

I disse situationer får du en fuld løn, selv om du ikke kan præstere en fuld arbejdsindsats. Derfor får arbejdsgiveren løntilskud fra kommunen til din ansættelse.

Det kan være hensigtsmæssigt for dig at inddrage din fagforening, når der skal laves aftale om fleksjob bl.a. for at sikre, at der bliver lavet en skriftlig aftale om løn- og arbejdsvilkår.

Ved ansættelse i et fleksjob er der specielle regler om:

- Ledighedsydelse i stedet for arbejdsløshedsdagpenge og feriedagpenge.
- Fleksydelse i stedet for efterløn.

Du kan læse mere om fleksjob hos Center for Ligebehandling af Handicappede, www.clh.dk.

10. Førtidspension

Førtidspension er en varig løsning af dit forsørgelsesbehov, indtil du overgår til folkepension.

Kommunen kan tilkende førtidspension, hvis

- din arbejdsevne er varigt nedsat, og
- din begrænsning i arbejdsevnen ikke kan afhjælpes gennem behandling, og
- nedsættelsen er så omfattende, at du ikke kan forsørge dig selv ved et arbejde, og
- du heller ikke kan klare et fleksjob

Før kommunen undersøger, om du kan få førtidspension, er det derfor vigtigt,

- at der foreligger en lægelig vurdering af, at der ikke er behandlingsmuligheder, der kan forbedre din arbejdsevne

- at din arbejdsevne er afprøvet og vurderet stærkt nedsat, og
- at dine muligheder for revalidering er vurderet udtømte, og
- at det har vist sig, at du ikke kan klare et fleksjob

Du skal leve op til disse betingelser, medmindre din kommune vurderer, at afprøvning er åbenlyst formålsløst under hensyn til alder, tidligere erhvervsforløb og kompetencer samt de lægelige oplysninger om lidelsens art og omfang.

11. Arbejde som førtidspensionist

Ønsker du som førtidspensionist at benytte din eventuelle restarbejdsevne til et lønnet arbejde, så har du følgende muligheder:

- Ansættelse i et deltidsarbejde, nogle få timer pr. uge på en arbejdsplads til almindelig løn. Det er et arbejde, du som regel selv finder frem til.
- Ansættelse i et skånejob med løntilskud. Et sådant arbejde skal du have i samarbejde med din kommune.
- Arbejde på et beskyttet værksted i beskyttet beskæftigelse. Det skal du ligeledes have i samarbejde med din kommune.

Ønsker du som førtidspensionist at deltage i aktiviteter, der ikke er aflønnet, så har du en række forskellige muligheder, der ikke kræver godkendelse i din kommune:

Du kan som enhver anden gå på aftenskole. Du kan tage enkeltfag på VUC eller et egentligt studium.

Du kan deltage i frivilligt, ulønnet socialt arbejde, f.eks.

- At være besøgsven gennem Røde Kors eller Ældresagen
- At tage vagter på et krisecenter
- At ekspedere i en genbrugsbutik

Hvis du har behov for det, kan du deltage i aktivitets- og samværstilbud i særlige daghjem eller dagcentre. Det skal du søge om i din kommune.

Du kan læse mere om job med løntilskud til førtidspensionister hos Center for Ligebehandling af Handicappede, www.clh.dk.

www.clh.dk

Nyttige internet-adresser

Ankestyrelsen	www.ast.dk
Arbejdsmedicinsk Klinik, Herning	www.amkherning.dk
Arbejdsmedicinsk Klinik, Aarhus	www.ki.au.dk/forskningsenheder/amk
Arbejdsevne/resurceprofil	www.minarbejdsevne.dk
Arbejdsskadestyrelsen	www.ask.dk
Beskæftigelsesankenævnet	www.statsforvaltning.dk
CABI – Center for Aktiv BeskæftigelsesIndsats	www.cabiweb.dk
Center for Ligebehandling af Handicappede (<i>pjeceer om Fleksjob og om Job med løntilskud</i>)	www.clh.dk
Det Centrale Handicapråd	www.dch.dk
Det Offentlige Danmark	www.borger.dk
Det Sociale Kapitel i Region Midtjylland	www.rm.dk/via12682.html
Erhvervskartotek, Uddannelsesguiden	www.ug.dk
Jobcentret	www.jobnet.dk
Job og handicap	www.bmhandicap.dk/sw2527.asp
Efteruddannelse	www.ug.dk
Positivliste, Beskæftigelsesregion Midtjylland	www.brmidtjylland.dk
Rammeaftale om Det Sociale Kapitel	www.kto.dk
Statens Uddannelsesstøtte	www.su.dk
Statens Voksenuddannelsesstøtte	www.svu.dk

